[2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 508

ਐਮ/ਐਸ. ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਸਿਲੰਡਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਫ਼ਸਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2018 ਦਾ 2431 ਆਦਿ)

23 ਫਰਵਰੀ, 2018

[ਮਦਨ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994: ਧਾਰਾ 2(39), 2(44) - ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ - ਐਲਪੀਜੀ ਸਟੋਰੇਜ ਲਈ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਪੂਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ - ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ (ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ) ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ - ਆਈਓਸੀ ਨੇ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ 682 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੀਮਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ 1.7.1999 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤਾਂ ਸਿਰਫ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ 31.10.2000 ਨੂੰ, ਆਈਓਸੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ 1.7.1999 ਤੋਂ 645 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 37 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਕੱਟਿਆ/ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਸੈਸਰੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ - 37 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋਲਡ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰੀ: ਧਾਰਾ 2(39) "ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - 'ਟਰਨਓਵਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਸੈਸਰੀ ਨਾਲ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ 682/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ 01.07.1999 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੈਸਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਿਲੰਡਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਜੋ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਸੈਸਰੀ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 37 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ ਸਿਰਫ਼ 645 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ - ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ

- ਇਹ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕੀਮਤ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਰਕਮ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 37/- ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ 645/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਸੀ ਭਾਵ 645/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ। ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਸੈਸਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਰਕਮ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17, 18] [514-ਬੀ, ਡੀ]

ਆਈਐਫਬੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ [2012] 4 ਐਸਸੀਆਰ 802 2012 (4) ਐਸਸੀਸੀ 618; ਓਐਨਜੀਸੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ 2014 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 15385; ਗੇਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2014) 72 ਵੀਐਸਟੀ 161; ਐਮਆਰਐਫ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਮਦਰਾਸ ਦਾ ਕੁਲੈਕਟਰ (1997) 5 ਐਸਸੀਸੀ 104 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ|

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802 ਪੈਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2014) 72 ਵੀਐਸਟੀ 161 ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 104 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2431 ਆਫ 2018।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 27.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਐੱਸ. ਬੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 59 ਆਫ 2006 ਵਿੱਚ।

ਸੀ. ਏ. ਨੰਬਰ 2432, 2433 ਅਤੇ 2434 ਆਫ 2018 ਦੇ ਨਾਲ

ਸਮੀਰ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁ ਸੂਰਾ, ਅੰਗਦ ਸੰਧੂ, ਲਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਰਬਿਨ ਮਜੂਮਦਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅੰਕਿਤ ਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਭਾਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
2. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਤਰਲ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਗੈਸ (ਐਲਪੀਜੀ) ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ ਲਈ ਸਿਲੰਡਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਸਾਰਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਆਈਓਸੀ'), ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ, ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨਜੀ') ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
3. 04.05.2000 ਨੂੰ, ਆਈਓਸੀ ਨੇ 14.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਐਲਪੀਜੀ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ 73380 ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 31.08.2000 ਤੱਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:
"ਤੁਸੀਂ 14.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਲਈ 682.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੀਮਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ 01.07.99 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।"

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਵੀ ਲਗਾਇਆ। ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

5. 31.10.2000 ਨੂੰ, ਆਈ.ਓ.ਸੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 14.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ 01.07.1999 ਤੋਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ 645/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-
"ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਿਲੰਡਰ ਟੈਂਡਰ ਕਾਰਨ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਦਯੋਗ ਨੇ 1.07.1999 ਤੋਂ 14.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਮੂਲ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ

645/- ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰੀਵ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਅਸੈਸੇਸੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 37/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ/ਸਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੈਸੇਸੀ ਨੇ ਵਾਧੂ ਵਿਕਰੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਯਾਨੀ 37/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਅਸੈਸੇਸੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 645/- ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਿਰਫ 645/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 37/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੈਸੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ 37 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇ।

7. ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸੈਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਅਪੀਲਜ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਸੈਸੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ।

8. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(39) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ 'ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"2(39) "ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ, ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ, ਪਰ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸਮੇਤ।"

9. ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(44) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਟਰਨਓਵਰ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"2(44) "ਟਰਨਓਵਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (38) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ;

ਵਿਆਖਿਆ: ਵਿਕਰੀ ਬਿੱਲ/ਨਕਦ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ।"

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਡਬਲਯੂਓ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ', 'ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ', ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ' ਅਤੇ 'ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 645/- ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682/- ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

11. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਆਈਐਫਬੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ' ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ 'ਟਰਨਓਵਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਪਾਰ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਭਿਆਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਗੇਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਗੇਲ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਦਾਰਾ, ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ. ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ. ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸੈੱਲ (ਪੀਪੀਏਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ. ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੀਪੀਏਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਇਨਵੌਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਐਫ.ਬੀ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਆਰਜ਼ੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤ ਦੋਵੇਂ ਪੀਪੀਏਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਪੀਪੀਏਸੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਟਰਨਓਵਰ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ

1(2012) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 618

2 2014 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜ 15385 (2014 ਦਾ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 50)

3(2014) 72, ਵੀਐਸਟੀ 161

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਮ.ਆਰ.ਐਫ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਗੇਟ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(39) ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਜੋ "ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਕੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਟਰਨਓਵਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਰਕਮ।

16. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਆਰਡਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ 682/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 01.07.1999 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੈਸਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜੋ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 682/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੈਸਰੀ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੈਸਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

17. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਸੈਸਰੀ ਨੂੰ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ 37/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 645/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਉਹ ਸੀ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਭਾਵ 645/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਲੰਡਰ। ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

[4](1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 104.

ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਐਮਓਪੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਰਕਮ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੈਸੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ 'ਤੇ 9% ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ